

Міністерство освіти і науки України
Білоцерківський національний аграрний університет

Факультет права та лінгвістики

Кафедра романо-германської та славістичної філології

Карпенко С.Д.

**Методичні вказівки
з дисципліни «Українська література»**

для студентів 1 курсу філологічних спеціальностей

Галузь знань: Мова

Спеціальність: Філологія

Біла Церква – 2015

УДК 821.161.2(07)

**Рекомендовано до друку
Методичною радою БНАУ
Протокол № 5 від 12. 06. 2015 р.**

Карпенко С.Д. Методичні вказівки з дисципліни «Українська література» для студентів 1 курсу філологічних спеціальностей, галузь знань: Мова, спеціальність: Філологія. - Біла Церква: БНАУ, 2015. – 38 с.

Укладач: Карпенко С.Д., кандидат філологічних наук, доцент

Рецензент: Будугай О.Д., кандидат філологічних наук, доцент

Методичні вказівки допоможуть зорієнтуватися в навчальному матеріалі курсу, повноцінно підготуватися до складання рубіжного контролю з дисципліни «Українська література», конкретизують у розмаїтті навчального матеріалу запропонованим списком літератури, обумовляють термінологічний фаховий мінімум словничком літературознавчих термінів та забезпечать коротким лекційним курсом студентів, що навчаються за індивідуальним графіком чи дистанційно.

Рекомендовано студентам та викладачам філологічних спеціальностей, учням коледжів та гуманітарних ліцеїв.

© БНАУ, 2015

Вступ

Вивчення української літератури неможливо розпочати без огляду фольклорних текстів та жанрів. Впродовж віків українське слово як красне письменство формувалося під впливом суспільних та історичних змін. На сьогодні величезний доробок науковців, теоретиків літератури постає перед нами як аналіз та синтез українського слова.

Мета курсу – дати основні відомості про найцікавіші літературні імена, найважливіші проблеми, тематичні та стильові пошуки від давнини до постмодернізму, а також поглибити і розширити розуміння літературного процесу. З огляду на шкільну програму вивчення української літератури, до курсу внесено нові літературні імена та теми, покликані особливостями професійного оволодіння знаннями про витоки, становлення та розквіт української літератури, з усіма можливими спектрами образно-стильової семантики текстів творів та літературознавчої критики.

Перед студентами ставляться наступні **завдання**:

1. Зрозуміти специфіку поетичних особливостей творів письменників різних періодів літератури (від літописів до кінця ХХ ст.).

2. Оволодіти літературознавчою термінологією і користуватися нею при аналізі текстів.

3. Визначати місце народнопоетичного слова в українській літературній традиції.

4. Давати характеристику основним художнім напрямам та літературним жанрам даного періоду.

5. Виявляти зв'язки між розвитком філософської та загальнокультурної думки і літературної практики періоду.

6. Проводити паралелі між певними феноменами української словесності та відповідними типологічними явищами зарубіжної літератури.

Згідно навчального плану, дисципліна «Українська література» є обов'язковою, вивчається на першому курсі та передбачає підсумок у формі заліку. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 45% до 55%; для заочної форми навчання – 12% до 88%.

Критерії оцінювання знань, умінь та навичок студентів.

Розрахунок балів для дисципліни за пропорційною системою

КМС передбачає визначення за стобальною системою рейтингу студента на основі комплексної оцінки його в тім числі по залишкових знаннях з певної дисципліни:

Орієнтовний розподіл балів по дисципліні:

	Максимум	Мінімум
лекції	20 балів	10 балів
семінарські	20 балів	10 балів
контрольні заходи	10 балів	5 балів
захист рефератів	20 балів	10 балів
екзамен (залік)	30 балів	25 балів

Загальна кількість 100 балів

Із загальної кількості балів, які виділені на лекційному матеріалі виділяється на

- присутність – 50%
- активна участь на лекції – 40%
- повнота законспект. матеріалу – 10%

1. Лекції

20 балів : 8 лекцій = 2,5 бали/лек (max)

10 балів : 8 лекцій = 1,25 балів/лек (min)

Розподіл балів за категоріями діяльності студента:

	max	min
Присутність	0,6	0
Повнота ведення конспекту	0,9	0,45
Активність чи опитування при відпрацюванні	1	0,8
Всього балів за 1 лекцію	2,5	1,25

2. Практичні заняття

20 балів : 8 лекцій = 2,5 бали/лек (max)

10 балів : 8 лекцій = 1,25 балів/лек (min)

Розподіл балів за категоріями діяльності студента:

	max	min
Присутність	0,6	0
Повнота ведення конспекту	0,9	0,45
Активність чи опитування при відпрацюванні	1	0,8
Всього балів за 1 лекцію	2,5	1,25

3. Самостійна робота

10 балів : 4 теми = 2,5 балів (max) – своєчасна здача

5 балів : 4 теми = 1,25 балів (min) – при повторній здачі

4. захист рефератів

20 балів : 1 реферат = 20 балів – своєчасна здача

10 балів : 1 реферат = 10 балів – при повторній здачі

Структурно-модульна схема дисципліни

№ зал. кред.	№ мод.	К-сть годин*			Форма контролю	К-сть заходів	Оцінка за захід, балів		Сума балів за всі заходи	
		ЛЗ	ПЗ				max	min	max	min
1	1	5	5		Перевірка ЛЗ	5	2	1	10	5
					Перевірка ПЗ	5	2	1	10	5
					Самостійна робота	5	1	0,5	5	2,5
					Захист модуля	1	10	5	10	5
Всього за 1 модуль									35	17,5
2	2	5	5		Перевірка ЛЗ	5	2	1	10	5
					Перевірка ПЗ	5	2	1	10	5
					Самостійна робота	5	1	0,5	5	2,5
					Захист модуля	1	10	5	10	5
Всього за 2 модуль									35	17,5
Всього		10	10						70	35
Залік									30	

Структурно-логічна схема дисципліни

Українська література

Дисципліни з якими пов'язана

**Філософія / Історія зарубіжної літератури / Лінгвокраїнознавство /
Редагування перекладів / Практика письмового та усного перекладу /
Основи теорії мовної комунікації / Практична стилістика**

Шкала оцінювання

Сума балів на всі форми навчальної діяльності	Оцінка в ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен	
90-100	A	Відмінно (5)	Зараховано
82-89	B	Дуже добре(4)	
74-81	C	Добре(4)	
64-73	D	Задовільно (3)	
60-63	E	Достатньо (3)	
35-59	FX	Незадовільно (2)	Не зараховано
1-34	F	Незадовільно (2) з обов'язковим повторним курсом навчання	Не зараховано

Правила зарахування заліку

При умові повного виконання навчального навантаження та отримання студентом 35 балів, студент допускається до заліку.

Методи контролю

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у письмовій формі. Контрольні завдання за змістовим модулем включають тестові питання (25 тестів, одна правильна відповідь з чотирьох запропонованих).

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів;
- з практичних занять – за допомогою перевірки виконаних завдань;
- за індивідуальним дослідним завданням – перевірка та захист реферату за обраною темою.

Підсумковий контроль знань відбувається на заліку у письмовій формі у вигляді комплексних контрольних робіт (ККР), які включають 25 тестів (одна правильна відповідь з чотирьох запропонованих).

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

Методи навчання

Під час лекційного курсу застосовується слайдова презентація (у програмі PowerPoint), роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань. На семінарських заняттях вирішуються ситуаційні завдання, для аналізу використовується текст художнього твору та ілюстрації ситуативного характеру.

Програма навчальної дисципліни

Тематика лекційних занять

Змістовий модуль 1. «Давня українська література та домодерний її період»

Тема 1. Книжна словесність Київської доби

Витоки української писемної традиції: жанрові різновиди української народної творчості. Початки писемності в Україні та її релігійний характер. Освіта і школа, їх рівень. Письменство XI – XII ст. «О Законі і Благодаті». Поетичні твори Володимирського циклу. Церковна поезія. «Слово о полку Ігоревім». Творчість XII-XIII ст. Дружинна повість.

Тема 2. Галицько-Волинська доба

Галицький літопис. Повісті про татарщину. Моління Данила Заточника. Моралістичні повісті. Церковна література. Українські першодрукарі. «Литовський літопис». «Короткий Київський літопис». «Повість про Подільську землю». Братства. Письменники Київського братства (Єлисей Плетенецький, Іов Борецький, Леонтій Карпович, Максим Смотрицький), учені (Лаврентій Зизаній, Ісайя Копинський), друкарі (Спиридон Соболь). Полемічна література: «Ключ царства небесного» Герасима Смотрицького, «Книжка» Василя Острозького, «Казання св.Кирила» Стефана Зизанія, «Апокрисис» Христофора Філалета. Творчість Івана Вишенського. Віршована література. Діяння Климентія Зиновіїва. Козацькі літописи. Драматургія.

Тема 3. Українська література до XIX ст.

Філософія Григорія Сковороди. Збірка «Сад божественних пісень». Байки. Притчі. Основні надбання української літератури до XIX ст. Українська література другої і третьої чверті XIX ст. Становлення нової української літератури. Роль Івана Котляревського у формуванні нової літературної мови. Перше українське Відродження. Становлення нової літератури в Галичині. Народознавчі студії Григорія Квітки-Основ'яненка . Гумор і сатира.

Тема 4. Література 40-60 років XIX ст.

Друге Відродження українського слова. Значення творчості Тараса Шевченка для української літератури. Поезія: Леонід Глібов, Степан Руданський. Проза: Марко Вовчок, Пантелеймон Куліш, Юрій Федькович. Драматургія.

Змістовий модуль 2. «Українське слово XX ст.»

Тема 5. Жанрово-стильова палітра першої чверті XX ст.

Історичні та суспільно-політичні проблеми доби. Жанрова палітра періоду. Перша хвиля модернізму як нове віяння в українській літературі. Проза, поезія та драматургія, їх проблематика, філософсько-літературна канва, зв'язок з дійсністю.

Тема 6. Традиції та новаторства прозових і поетичних жанрів у другій чверті XX ст.

Друга хвиля модернізму. Її переклик з історичною добою та світовими проблемами. Роль письменника у вихованні українця та радянського підданого. Ідеологічна боротьба характерів літературних творів та реальне сприйняття дійсності письменниками. Зв'язок з народом та українським фольклором.

Тема 7. Вплив політики на літературні жанри та долі митців у третій чверті XX ст.

Історико-соціальна характеристика періоду. Воєнні та повоєнні зміни у жанрах літературних творів. Прорадянська політика щодо української мови та літератури. Хрущовська відлига. Явище шістдесятників як прояв української національної свідомості й непокори радянщині.

Тема 8. Явище модернізму та його традиції в літературі останньої чверті XX ст.

Історичні та політичні події доби в літературі. Злет національного духу. Проза, поезія та драматургія доби. Предтечі постмодерної української літератури. Ідея незалежності у літературі.

Тематика та зміст практичних занять

Змістовий модуль 1. «Давня українська література та домодерний її період»

Тема 1. Книжна словесність Київської доби

Витоки української писемної традиції: жанрові різновиди української народної творчості (заговори, похоронні голосіння, весілля, казки, обрядова лірика: колядки, щедрівки, веснянки, русальні, купалові пісні). Початки писемності в Україні та її релігійний характер. Християнська лірика: Єфрем сирий (IV ст.), Іван Дамаскин (VIII ст.), Василь Великий (IV ст.), «Псалтир». Християнський епос: казання, житія, історичні легенди; збірка «Паренезис» - песимістичні казання Сирина; «Слово» Івана Золотоустого (IV ст.), «Києво-Печерський Патерик» (житія XIII ст.); апокрифи: «Хождіння Богородиці по муках», «Нікодимова Євангелія»; повісті: «Повість про Акира Премудрого», «Повість про Варлаама», «Александрія». Освіта і школа, їх рівень. Письменство XI – XII ст. Твори побутово-культурного характеру: «Слово о Законі і Благодаті», «Хождіння Данилове», «Поучення дітям Володимира Мономаха» (1106 р.). Поетичні твори Володимирського циклу. Творчість XII-XIII ст. Дружинна повість. «Слово о полку Ігоревім»: історія тексту, ідеологія, поетичний лад, образність.

Тема 2. Галицько-Волинська доба

Галицький літопис. Повісті про татарщину. Моління Данила Заточника. Моралістичні повісті. Церковна література. Українські першодрукарі. Літописи: «Литовський літопис». «Короткий Київський літопис». «Повість про Подільську землю». Братства. Письменники Київського братства (Єлисей Плетенецький, Іов Борецький, Леонтій Карпович, Максим Смотрицький), учені (Лаврентій Зизаній, Ісайя Копинський), друкарі (Спиридон Соболь). Полемічна література: «Ключ царства небесного» Герасима Смотрицького, «Книжка» Василя Острозького, «Казання св. Кирила» Стефана Зизанія, «Апокрисис» Христофора Філалета. Творчість Івана Вишенського. Віршована література. «Пересторога» Юрка Рогатинця. Казання: Лазар Баранович, Йаанікій Галятовський, Антін Радивиловський, Дмитро туптало. Діяння Климентія Зиновієва. Повісті: «Римські Історії», «Велике Дзеркало», «Про Пекельного Марка». Історичні легенди в козацьких літописах: Гр. Грабянка, Самійло Величко, Інокентій Гизелев. Драматургія: містерії, шкільний театр, міраклі, інтерлюдії, комічні сценки, ляльковий театр (вертеп); Т.Прокопович «Володимир», «Милость Божія»; інтерлюдії Митрофана Довгалевського «Козак і лях», «Мужик у клітці»; Ю.Кониський «Воскресіння мертвих», інтерлюдії «Єврей, поляк і мужик», «Сон мужика». Віршування: дидактичні вірші (Павма Беринда, Кирило Транквіліон Ставровецький «Перло многоцінне», О.Падальський «Піснь о світі»),

гумористичні вірші, побутові вірші (вірші Климентієві, Іван некрашевич «Замисл на попа»), панегіричні вірші (О.Бучинський, Митурин «Візерунок цнот»), інтимна лірика (О.Падалський, Захар Дзюбаревич, козак Климовський, Іван Мазепа), усна поезія (думи: «Про трьох братів Азовських», «Про Ганджу Андибера», «Про бойовище на Жовтих Водах»; невольницькі плачі; казки-новели («Догадлива дівчина», «Два брати»).

Тема 3. Українська література до XIX ст.

Філософія Григорія Сковороди. Збірка «Сад божественних пісень». Байки («Басні Харьковсія». Притчі. Основні надбання української літератури до XIX ст. Становлення нової української літератури. Роль Івана Котляревського у формуванні нової літературної мови. «Енеїда» (1798 р.) – зміна староукраїнської книжної мови. «Ода до князя Куракіна». Драматургія (п'єси «Наталка-Потавка», «Москаль-Чарівник»). Наслідування «Енеїди» (Котляревщина): П.Білецький-Носенко «Горпинида чи вхоплена Прозерпіна», Порфирій Кареницький «Вечорниці», С. Писаревський, П.Писаревський.

Тема 4. Українська література другої і третьої чверті XIX ст.

Перше українське Відродження. П.Гулак-Артемівський «Оди до Пархома», байки («Пан та собака»). Левко Боровиковський: балада «Маруся». Є.Гребінка: діяльність в альманахах «Ластівка» та ін., байки, повістка «Так собі до земляків». Гр. Квітка-Основ'яненко: повісті «Маруся», «Перекотиполе», оповідання «Салдацький патрет». Народознавчі студії Григорія Квітки-Основ'яненка. Гумор і сатира. П.Куліш повість «Ориця», історичний роман «Чорна Рада». Відродження на західних землях України («Руська Трійця» - Іван Вагилевич, Яків Головацький, Митрофан Шашкевич; альманах «Русалка Дністрова» (1837)).

Тема 5. Література 40-60 років XIX ст.

Друге Відродження українського слова. Значення творчості Тараса Шевченка для української літератури («Причина», «Тополя», «Катерина», «Гайдамаки», «Сон», «Єретик», «Іван Гус», «Великий Лях», «Кавказ», «Заповіт», «Неофіти», «Марія»). Поезія: Леонід Глібов, Степан Руданський. Проза: Марко Вовчок («Інститутка», «Сестра», «Чумак», «Сон», «Чари», «Кармелюк», «Невільничка», «Дяк»), етнографічні оповідання Олекси Стороженка («Жонатий чорт», Матусине благословення»), Юрій Федькович (оповідання «Побратим», «Оприщок», «Люба згуба», «Сафат Зінич», «Безталанне кохання»). Анатоль Свидницький соціально-побутовий роман «Люборацькі». О.Кониський повісті: «Семен Жук і його родичі» та «Юрій Горovenко». І. Нечуй-Левицький повісті «Микола Джеря», «Бурлачка», «Причепка», «Старосвіцькі батюшки та матушки», «Хмари», «Над Чорним морем». Панас Мирний «Хіба режуть воли як ясла повні?», «Казка про Правду і Кривду», «Подорож од Полтави до Гадячого», роман «Повія», повість «За водою». І.Франко «Борислав сміється», «На дні», «Захар Беркут»,

«Сойчине крило». Збірка «Зів'яле листя». Поема «Мойсей». Б.Грінченко повісті: «На розпутьті», «Під тихими вербами», «Серед темної ночі». Олена Пчілка, Катерина Грушевська (література для дітей). С.Руданський, Яків Щоголів. Драматургія. М.Старицький «Не судилось», «Остання ніч», М.Кропивницький «Глитай, або-ж павук», І.Карпенко-Карий «Бурлака», «Наймичка», «Хазяїн», «Сава Чалий».

Змістовий модуль 2. «Українське слово ХХ ст.»

Тема 5. Жанрово-стильова палітра першої чверті ХХ ст.

Історичні та суспільно-політичні проблеми доби. Жанрова палітра періоду. Перша хвиля модернізму як нове віяння в українській літературі. Проза, поезія та драматургія, їх проблематика, філософсько-літературна канва, зв'язок з дійсністю. В.Стефаник (новели), О.Кобилянська, Леся Українка, М.Вороний, Б.Лепкий, В.Винниченко «Записки Кирпатого Мефістофеля», С.Черкасенко, А.Тесленко, О.Олесь, Г.Чупринка.

Тема 6. Традиції та новаторства прозових і поетичних жанрів у другій чверті ХХ ст.

Друга хвиля модернізму. Її переклик з історичною добою та світовими проблемами. Роль письменника у вихованні українця та радянського підданого. Ідеологічна боротьба характерів літературних творів та реальне сприйняття дійсності письменниками. Зв'язок з народом та українським фольклором. П.Тичина, Д.Загул, Я.Савченко, О.Слісаренко, В.Ярошенко, М.Терещенко, М.Семенко, М.Рильський, П.Филипович, В.Чумак, В.Еллан, М.Хвильовий, В.Сосюра, М.Йогансен, В.Поліщук, Є.Плужник, М.Івченко, В.Підмогильний, Г.Косинка.

Тема 7. Вплив політики на літературні жанри та долі митців у третій чверті ХХ ст.

Історико-соціальна характеристика періоду. Воєнні та повоєнні зміни у жанрах літературних творів. Прорадянська політика щодо української мови та літератури. Хрущовська відлига. Явище шістдесятників як прояв української національної свідомості й непокори радянщині. Поезія: В.Мисик, Л.Первомайський, А.Малишко, Д.Павличко, Л.Костенко, В.Симоненко, М.Вінграновський, І.Драч, Б.Олійник, П.Мовчан, В.Голобородько, В.Базилевський, В.Стус, І.Калинець, І.Світличний, В.Барка, поезія діаспори («нью-йорська група» та ін.). Проза: О.Довженко, О.Гончар, М.Стельмах, І.Вільде, Г.Тютюнник, А.Дімаров, П.Загребельний, Ю.Мушкетик, І.Чендей, В.Земляк, Б.Харчук, Р.Іваничук, Р.Федорів, Є.Гуцало, В.Дрозд, Г.Тютюнник, В.Шевчук, В.Близнаць, Ю.Щербак, В.Яворівський. Сатира і гумор. Драматургія. Література для дітей.

Тема 8. Явище модернізму та його традиції в літературі останньої чверті ХХ ст.

Історичні та політичні події доби в літературі. Злет національного духу. Проза поезія та драматургія доби. Предтечі постмодерної української літератури. Ідея незалежності у літературі. М.Лукаш, М.Сом, М.Наєнко, Ю.Ковалів, М.Дмитренко, М.Жулинський, В.Яворівський, Л.Костенко (роман), Н.Білоцерківець, Л.Дунаєвська.

Література

Базова

1. Чижевський Д.І. Історія української літератури. – К.: Стилос, 2003.
2. Історія української літератури ХХ ст. У 2-х книгах. За ред.. В.Г.Дончика – К.: Наука, 1993.
3. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. – К.: вид-во С.Павличко, 1997.

Додаткова

4. Білецький О. Хрестоматія давньої української літератури. К.: Слово, 1990.
5. Бондар-Терещенко І. Текст 1990-х: герої та персонажі. – Тернопіль: Джура, 2003.
6. Гундорова Т. Проявлення слова. Дискусія раннього українського модернізму. – Лівів: Літопис, 1997.
7. Мала українська енциклопедія актуальної літератури. – Івано-Франківськ: Брама, 1998.
8. Медведєва В. Сучасна українська література (80-90 роки ХХ ст.) // Рідна школа. – 2003. - № 1. – С.53-56.
9. Павличко С. Теорія літератури. – К.: вид-во С.Павличко «Основи», 2002.
10. Петров М. Очерки истории украинской литературы XIX ст. – К.: Наука, 1988.
11. Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст. У 4 томах. Упорядник В.Яременко. – К.: АКОНІ, 2001.

Контрольні завдання до практичних занять

Дайте відповідь на запитання, проілюструйте прикладами

1. Обґрунтуйте літературні теорії щодо витоків нашої письмової традиції.
2. Встановіть початки письменності в Україні та розкрийте її релігійний характер.
3. В чому полягає класовий характер старої церковності і книжності.
4. Охарактеризуйте освіту і школу княжої доби, їх рівень.
5. Охарактеризуйте письменство XI – XII ст.

6. Охарактеризуйте твір «О Законі і Благодаті».
7. Охарактеризуйте поетичні твори Володимирського циклу.
8. Охарактеризуйте церковну поезію Володимирського циклу.
9. Охарактеризуйте «Слово о полку Ігоревім».
10. Охарактеризуйте творчість письменників XII-XIII ст.
11. Поясніть особливості жанру повість. Наведіть приклад дружинної повісті.
12. Поясніть особливості жанру літопис. Охарактеризуйте Галицький літопис.
13. Охарактеризуйте повісті про татарщину.
14. Розкрийте гуманістичне значення в дидактиці моралістичних повістей.
15. Охарактеризуйте церковну літературу.
16. Назвіть українських першодрукарів та перший друкований твір.
17. Охарактеризуйте «Литовський літопис».
18. Охарактеризуйте «Короткий Київський літопис».
19. Охарактеризуйте «Повість про Подільську землю».
20. Поясніть роль Братств у розвитку літератури.
21. Охарактеризуйте діяльність письменників Київського братства (Єлисей Плетенецький, Іов Борецький, Леонтій Карпович, Максим Смотрицький).
22. Охарактеризуйте внесок учених у розбудову української літератури (Лаврентій Зизаній, Ісайя Копинський),
23. Охарактеризуйте діяльність друкарів (Спиридон Соболь).
24. Охарактеризуйте полемічну літературу.
25. Охарактеризуйте твір «Ключ царства небесного» Герасима Смотрицького,
26. Охарактеризуйте «Книжку» Василя Острозького,
27. Охарактеризуйте «Казання св. Кирила» Стефана Зизанія,
28. Охарактеризуйте збірку «Апокрисис» Христофора Філалета.
29. Охарактеризуйте віршовану літературу козацького періоду.
30. Охарактеризуйте козацькі літописи.
31. Охарактеризуйте драматургію часів братств.
32. Охарактеризуйте байки, притчі та поетичні твори Григорія Сковороди.
33. Охарактеризуйте основні надбання української літератури до XIX ст.
34. Охарактеризуйте українську літературу другої і третьої чверті XIX ст.
35. Розкрийте основні принципи становлення нової української літератури через творчість Івана Котляревського.
36. В чому особливості першого українського Відродження.
37. Проілюструйте прикладами етапи становлення нової літератури в Галичині.
38. Вкажіть основні заслуги в літературі Григорія Квітки-Основ'яненка.
39. Вкажіть на ознаки творчості Тараса Шевченка, що стали ключовими у новій українській літературі.
40. Охарактеризуйте драматургію другої половини XIX ст.

41. Вкажіть жанрову палітру періоду передмодернізму в українській літературі.
42. Назвіть ознаки першої хвилі модернізму. Яке нове віяння в українській літературі вона принесла.
43. Охарактеризуйте прозу, поезію та драматургію. Вкажіть на їх проблематику, філософсько-літературну канву, зв'язок з дійсністю.
44. Назвіть основні ознаки другої хвилі модернізму. Вкажіть її переклик з історичною добою та світовими проблемами.
45. Роль письменника у вихованні українця та радянського підданого.
46. Ідеологічна боротьба характерів літературних творів та реальне сприйняття дійсності письменниками.
47. Воєнні та повоєнні зміни у жанрах літературних творів.
48. Прорадянська політика щодо української мови та літератури.
49. Охарактеризуйте період Хрущовської відлиги в літературі.
50. Охарактеризуйте явище шістдесятництва як прояв української національної свідомості й непокори радянщині.
51. Обґрунтуйте причини злету національного духу наприкінці ХХ ст. в літературі.
52. Охарактеризуйте прозу, поезію та драматургію кінця ХХ ст.
53. Назвіть предтеч постмодерної української літератури.
54. Розкрийте основні ознаки ідеї незалежності у літературі.

Тематика рефератів з дисципліни
для перевірки рівня індивідуальної роботи студентів

1. Початки письменності в Україні та її релігійний характер.
2. Письменство XI – XII ст.
3. Поетичні твори Володимирського циклу.
4. «Слово о полку Ігоревім».
5. Творчість XII-XIII ст. Дружинна повість.
6. Галицький літопис.
7. Повісті про татарщину.
8. Моління Данила Заточника.
9. Моралістичні повісті.
10. Церковна література.
11. Українські першодрукарі.
12. «Литовський літопис».
13. «Короткий Київський літопис».
14. «Повість про Подільську землю».
15. Діяльність братств.
16. Письменники Київського братства (Єлисей Плетенецький, Іов Борецький, Леонтій Карпович, Максим Смотрицький), учені (Лаврентій Зизаній, Ісайя Копинський), друкарі (Спиридон Соболев).
17. Полемічна література
18. «Казання св. Кирила» Стефана Зизанія,

19. «Апокрисис» Христофора Філалета.
20. Творчість Івана Вишенського.
21. Козацькі літописи.
22. Григорій Сковорода. «Сад божественних пісень». Байки. Притчі.
23. Основні надбання української літератури до ХІХ ст.
24. Українська література другої і третьої чверті ХІХ ст.
25. Становлення нової української літератури. Іван Котляревський.
26. Перше українське Відродження.
27. Становлення нової літератури в Галичині.
28. Творчість Тараса Шевченка.
29. Творчість Л. Глібова, Є. Гребінки, В. Забіли, А. Метлинського, Л. Боровиковського, М. Петренка, С. Руданського.
30. Школа етнографічного реалізму: Марко Вовчок, О. Стороженко, Ю. Федькович, М. Костомаров, П. Куліш, А. Свидницький, О. Кониський, І. Левицький,
31. Драматургія: М. Старицький, М. Кропивницький, І. Карпенко-Карий.
32. Історичні та суспільно-політичні проблеми доби.
33. Жанрова палітра періоду. Панас Мирний, Іван Франко, Борис Грінченко, Катерина Грінченко, Темофій Бордуляк
34. Перша хвиля модернізму як нове віяння в українській літературі.
35. Проза, поезія та драматургія, їх проблематика, філософсько-літературна канва, зв'язок з дійсністю. В. Стефаник, О. Кобилянська, Н. Забіла, Леся Українка, М. Яцків.
36. Друга хвиля модернізму. Її переклик з історичною добою та світовими проблемами. В. Винниченко, С. Черкасенко, А. Тесленко.
37. Роль письменника у вихованні українця та радянського підданого.
38. Ідеологічна боротьба характерів літературних творів та реальне сприйняття дійсності письменниками. М. Вороний, О. Олесь, Б. Лепкий, В. Пачовський
39. Зв'язок з народом та українським фольклором.
40. Воєнні та повоєнні зміни у жанрах літературних творів. Літературні угруповання: Плуг, Гарт, Вапліте та ін. П. Тичина, Д. Загул, Я. Савченко, О. Слісаренко, М. Семенко, М. Рильський, П. Филипович, М. Зеров, М. Драй-Хмара та ін.
41. Хрущовська відлига в літературі. Тематика творів українських письменників цього періоду.
42. Явище шістдесятників як прояв української національної свідомості й непокори радянщині. Ліна Костенко, Б. Олійник, І. Драч.
43. Злет національного духу у творах кінця ХХ ст.
44. Предтечі постмодерної української літератури. Ідея незалежності у літературі.

Оформлення реферату

Реферат вважається видом самостійної роботи студента і його опрацюванням матеріалу вивченої дисципліни.

Загальний обсяг реферату визначається з розрахунку 0,25 сторінки на 1 год. самостійної роботи. Реферат включає план, вступ, основну частину, висновки, список використаної літератури та додатки.

Реферат оформлюється на стандартному папері формату А4 (210 x 297) з одного боку. Поля: верхнє, нижнє та лівє — 20 мм, правє — 10 мм. Реферат може бути рукописним або друкованим і виконується українською мовою.

Захист реферату про самостійну роботу відбувається у терміни, спільно обумовлені студентом і викладачем.

Завдання для модульного контролю різного ступеня складності

Змістовий модуль 1.

Давня українська література

Завдання 1. Розкрити ідейно-тематичну основу твору та жанрову особливість.

Слово «О Законі і Благодаті»; «Слово о полку Ігоревім»; Галицько-Волинський літопис; «Моління Данила Заточника»; «Литовський літопис»; «Короткий Київський літопис»; «Повість про Подільську землю».

Завдання 2. Вказати основні заслуги в літературі наступних діячів: письменники Київського братства (Єлисей Плетенецький, Іов Борецький, Леонтій Карпович, Максим Смотрицький), учені (Лаврентій Зизаній, Ісайя Копинський), друкарі (Спиридон Соболь).

Завдання 3. Якому письменнику належить твір:

«Ключ царства небесного»	Герасим Смотрицький
«Книжка»	Василь Острозький
«Казання св. Кирила»	Стефан Зизаній
«Апокрисис»	Христофор Філалет
«Послання до єпископів»	Іван Вишенський.

Змістовий модуль 1

Українська література до XIX ст.

Завдання 4. Розкрийте ідейний зміст збірки поезій Григорія Сковороди «Сад божественних пісень».

Завдання 5. Проведіть паралелі між «Енеїдою» Вергілія та І. Котляревського.

Завдання 6. Виділіть жанрові особливості сміхової літератури цього періоду (гумор, сатира, іронія, бурлеск, травестія, чорний гумор, сарказм, гробіанський гумор).

Змістовий модуль 1 **Література ХІХ ст.**

Завдання 7. Вкажіть тематику та жанрові різновиди творів Тараса Шевченка.

Завдання 8. Назвіть твори письменників: Марко Вовчок, Микола Костомаров, Пантелеймон Куліш, Юрій Федькович та дайте їх жанрову характеристику.

Змістовий модуль 2. **Українське слово ХХ ст.**

Завдання 9. Визначте жанрово-стильову палітру першої чверті ХХ ст.

Завдання 10. Встановіть часові межі першої хвилі модернізму. Означте жанрово прозу, поезію та драматургію, їх проблематику, філософсько-літературну канву, зв'язок з дійсністю.

Завдання 11. Охарактеризуйте другу хвилю модернізму. Її переклик з історичною добою та світовими проблемами. Роль письменника у вихованні українця та радянського підданого.

Завдання 12. Визначте вплив політики на літературні жанри та долі митців у третій чверті ХХ ст.

Завдання 13. Опишіть явище модернізму та його традиції в літературі останньої чверті ХХ ст.: злет національного духу; предтечі постмодерної української літератури; ідея незалежності у літературі.

Питання для підсумкового контролю

1. Обґрунтуйте літературні теорії щодо витоків нашої письменної традиції.
2. Встановіть початки письменності в Україні та розкрийте її релігійний характер.
3. В чому полягає класовий характер старої церковності і книжності.
4. Охарактеризуйте освіту і школу княжої доби, їх рівень.
5. Охарактеризуйте письменство ХІ – ХІІ ст.
6. Охарактеризуйте твір «О Законі і Благодаті».
7. Охарактеризуйте поетичні твори Володимирського циклу.
8. Охарактеризуйте церковну поезію Володимирського циклу.
9. Охарактеризуйте «Слово о полку Ігоревім».
10. Охарактеризуйте творчість письменників ХІІ-ХІІІ ст.
11. Поясніть особливості жанру повість. Наведіть приклад дружинної повісті.
12. Поясніть особливості жанру літопис. Охарактеризуйте Галицький літопис.

13. Охарактеризуйте повісті про татарщину.
14. Розкрийте гуманістичне значення в дидактиці моралістичних повістей.
15. Охарактеризуйте церковну літературу.
16. Назвіть українських першодрукарів та перший друкований твір.
17. Охарактеризуйте «Литовський літопис».
18. Охарактеризуйте «Короткий Київський літопис».
19. Охарактеризуйте «Повість про Подільську землю».
20. Поясніть роль Братств у розвитку літератури.
21. Охарактеризуйте діяльність письменників Київського братства (Єлисей Плетенецький, Іов Борецький, Леонтій Карпович, Максим Смотрицький).
22. Охарактеризуйте внесок учених у розбудову української літератури (Лаврентій Зизаній, Ісайя Копинський),
23. Охарактеризуйте діяльність друкарів (Спиридон Соболь).
24. Охарактеризуйте полемічну літературу.
25. Охарактеризуйте твір «Ключ царства небесного» Герасима Смотрицького,
26. Охарактеризуйте «Книжку» Василя Острозького,
27. Охарактеризуйте «Казання св. Кирила» Стефана Зизанія,
28. Охарактеризуйте збірку «Апокрисис» Христофора Філалета.
29. Охарактеризуйте віршовану літературу козацького періоду.
30. Охарактеризуйте козацькі літописи.
31. Охарактеризуйте драматургію часів братств.
32. Охарактеризуйте байки, притчі та поетичні твори Григорія Сковороди.
33. Охарактеризуйте основні надбання української літератури до ХІХ ст.
34. Охарактеризуйте українську літературу другої і третьої чверті ХІХ ст.
35. Розкрийте основні принципи становлення нової української літератури через творчість Івана Котляревського.
36. В чому особливості першого українського Відродження.
37. Проілюструйте прикладами етапи становлення нової літератури в Галичині.
38. Вкажіть основні заслуги в літературі Григорія Квітки-Основ'яненка.
39. Вкажіть на ознаки творчості Тараса Шевченка, що стали ключовими у новій українській літературі.
40. Охарактеризуйте драматургію другої половини ХІХ ст.
41. Вкажіть жанрову палітру періоду передмодернізму в українській літературі.
42. Назвіть ознаки першої хвилі модернізму. Яке нове віяння в українській літературі вона принесла.
43. Охарактеризуйте прозу, поезію та драматургію. Вкажіть на їх проблематику, філософсько-літературну канву, зв'язок з дійсністю.
44. Назвіть основні ознаки другої хвилі модернізму. Вкажіть її переклик з історичною добою та світовими проблемами.
45. Роль письменника у вихованні українця та радянського підданого.

46. Ідеологічна боротьба характерів літературних творів та реальне сприйняття дійсності письменниками.
47. Воєнні та повоєнні зміни у жанрах літературних творів.
48. Прорадянська політика щодо української мови та літератури.
49. Охарактеризуйте період Хрущовської відлиги в літературі.
50. Охарактеризуйте явище шістдесятництва як прояв української національної свідомості й непокори радянщині.
51. Обґрунтуйте причини злету національного духу наприкінці ХХ ст. в літературі.
52. Охарактеризуйте прозу, поезію та драматургію кінця ХХ ст.
53. Назвіть предтеч постмодерної української літератури.
54. Розкрийте основні ознаки ідеї незалежності у літературі.

Тест

1. Концепцією нового типу естетичної свідомості, віднаходження свого статусу в контексті вітчизняного та європейського письменства є термін ...
 - 1) «фемінізм»
 - 2) «давня українська література»
 - 3) «сучасна українська література»
2. Автором першого твору нової української літератури є:
 - 1) Іван Вишенський
 - 2) Іван Котляревський
 - 3) Іван Нечуй-Левицький
 - 4) Григорій Сковорода
 - 5) Григорій Квітка-Основ'яненко
3. Стереоскопічна символіка М.Воробйова у творах
 - 1) збірка «Славія»
 - 2) збірка «Верховний голос»
 - 3) збірка «Ікар на метеликових крилах»
4. Позбавлення поетів права на здобуття освіти, на публікації, на легальне літературне життя. Прикладом може бути ...
 - 1) виступи феміністок
 - 2) знищення першої збірки В.Голобородька «Летюче віконце»
 - 3) розпад комуністичної партії
5. Свіжі віяння в українській поезії 80-х розпочаті збіркою Ю.Буряка
 - 1) Струми
 - 2) Летюче віконце
 - 3) Сади Марії
6. До «Празької школи» належали
 - 1) О.Теліга, О.Ольжич, Н.Левицька-Холодна
 - 2) Я.Гашик, І.Красніцький
 - 3) М.Єфремов, М.Вороний
7. Поява літератури для дівчаток і хлопчиків покликана гендерним віянням нашої епохи.

- 1) так
 - 2) ні
 - 3) частково
8. Український модернізм умовно поділено на ... хвилі
- 1) 3
 - 2) 4
 - 3) 5
9. Сучасна література для дітей представлена творами В.Нестайка.
- 1) так
 - 2) ні
10. Фемінізм як науковий напрям і суспільний рух виник у ...
- 1) XIX ст.
 - 2) XX ст.
 - 3) XXI ст.
11. «Химерна проза» постала як можливість уникнення штампів ...
- 1) прози соцреалізму
 - 2) візіопоезії
 - 3) романтизму
12. Засновником українського друкарства був:
- 1) Іван Федоров
 - 2) Франціска Скорина
 - 3) Святополк Фіоль
13. Повість “Захар Беркут” – твір:
- 1) І. Я. Франка
 - 2) І. С. Нечуя-Левицького
 - 3) Панаса Мирного
-
- 4) І. Карпенка-Карого
14. Термін «авангард» закріпився в українській літературі під час третьої хвилі модернізму
- 1) так
 - 2) ні
15. Перші феміністичні протести були пов’язані з отриманням жінкою прав на ...
- 1) участь у голосуванні
 - 2) освіти
 - 3) однакові привілеї з чоловіками
16. До поетичних угруповань належить:
- 1) ЛуГоСад
 - 2) КПРС
 - 3) ЗУНР
17. Внутрішній розкол шістдесятництва, відгалуження молодих поетів вилилося у ...
- 1) «київська школа поетів»
 - 2) «ГЕРАКЛІД»
 - 3) «червона фіра»

18. “Талан”, “Не судилось”, “Ой не ходи, Грицю”, “За двома зайцями” - це твори, які написав:
- 1) І. Карпенко-Карий
 - 2) М. Кропивницький
 - 3) І. Франко
 - 4) М. Старицький
19. Проблема українського модернізму та постмодернізму піднімається у ...
- 1) літературознавчих дослідженнях
 - 2) філософських трактатах
 - 3) мовознавчих дослідженнях
20. Ольга Кобилянська та Леся Українка належали до першої хвилі модернізму
- 1) так
 - 2) ні
21. «Химерна проза» має традиції фольклору, низового бароко, котляревщини, творчості М.Гоголя, О.Стороженка, М.Йогансена
- 1) так
 - 2) ні
-
22. “Хазяїн” І. Карпенка-Карого - це:
- 1) комедія
 - 2) трагедія
 - 3) драма
 - 4) водевіль
23. Полеміка з приводу проблем українського модернізму та постмодернізму на теренах вітчизняного письменства розгорілася
- 1) на початку та впродовж ХХ ст.
 - 2) на межі ХХ та ХХІ ст.
 - 3) у 80-ті роки ХХ ст.
24. Утворення МУРУ (Мистецький Український Рух) пов’язується з ...
- 1) діяльністю УПА
 - 2) діяльністю української діаспори
 - 3) діяльністю НКВД
25. У зв’язку з аварією на Чорнобильській АЕС, в українській літературі виникають поняття:
- 1) ядерна епоха, постчорнобильський текст
 - 2) постмодернізм
 - 3) постструктуралізм, фемінізм
26. Гурти «Українська хата» та «Молода Муза» були однодумцями
- 1) так
 - 2) ні
27. Термін «Візіопоезія» має синонім ...
- 1) зорова поезія
 - 2) огляд поезії
 - 3) поетичне бачення
28. Метафора етногенетичної пам’яті в ліриці В.Голобородька

- 1) збірки «Славія», «Сонцестояння»
 - 2) збірки «Зелен день», «Ікар на метеликових крилах»
 - 3) збірка «Сади Марії»
29. Загальне окреслення динаміки літературного процесу в Україні та в еміграції відбулося
- 1) впродовж ХХ ст.
 - 2) на початку ХХ ст.
 - 3) на початку ХХІ ст.
30. Період «срібного злету» модернізму припадає на ...
- 1) кінець ХХ ст.
 - 2) початок ХХІ ст.
 - 3) початок ХХ ст.
31. І. Я. Франкові належать збірки поезій:
- 1) «Баляди і розкази»
 - 2) «З вершин і низин»
 - 3) «Зів'яле листя»
32. «Хрущовська відлига» пов'язана із ...
- 1) станом погоди
 - 2) звільнення митця від канонів та соціальної заангажованості
 - 3) політичними діями керівництва
33. Четверта хвиля модернізму умовно розпочинається з:
- 1) 1945 р.
 - 2) 1933 р.
 - 3) 1960 р.
34. Виникнення «ню-йорської школи» було майже одночасним з виникненням іншої літературної школи. Якої?
- 1) київська школа
 - 2) празька школа
 - 3) харківська школа
35. Шістдесятництво увійшло в українську літературу з іменем ...
- 1) Л.Костенко
 - 2) І.Франко
 - 3) О.Забужко
36. Бенедьо Синиця - так називається герой повісті:
- 1) «Кайдашева сім'я»
 - 2) «Лихо давнє і сьогочаснє»
 - 3) «Борислав сміється»
37. Збірка В.Євтушенка «Старі казки на новий лад» адресована ...
- 1) дітям
 - 2) дорослим
 - 3) всім категоріям населення
38. Жанрові різновиди творів, написаних Григорієм Сковородою:
- 1) повісті
 - 2) байки
 - 3) поезії

- 4) трактати
 - 5) комедії
39. До одного літературного роду належать усі твори рядка:
- 1) «Чорна рада» Пантелеймона Куліша, «Наталка Полтавка» Івана Котляревського
 - 2) «Камінний хрест» Василя Стефаника, «Лісова пісня» Лесі Українки
 - 3) «Чорна рада» Пантелеймона Куліша, «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Панаса Мирного
 - 4) «Intermezzo» Михайла Коцюбинського, «Заповіт» Тараса Шевченка
40. «Київська школа поетів» як феномен «постшістдесятництва» в українській літературі: спроба реалізації у поезії «триєдності свободи»
- 1) свобода вибору, свобода творчості, свобода особистості
 - 2) свободи творення, свободи особистості, свободи народу
 - 3) свобода творення, свобода творчості, свобода вибору
41. Які твори Григорія Сковороди були видруковані за його життя?
- 1) “Сад божественних пісень”
 - 2) “Басни Харковскія”
 - 3) жоден не видрукований
42. “Украдене щастя” І. Я. Франка за жанром:
- 1) драма
 - 2) трагедія
 - 3) комедія
43. Який твір Івана Вишенського був першим відгуком на Брестську унію?
- 1) “Послання до єпископів”;
 - 2) “Послання до князя Василя Острозького”;
 - 3) “Послання до всіх в Лядській землі живущих”.
44. Автором першого роману в українській літературі є:
- 1) Григорій Квітка-Основ'яненко
 - 2) Іван Нечуй-Левицький
 - 3) Пантелеймон Куліш
 - 4) Іван Котляревський
45. Друга хвиля модернізму позначена терміном «естетизм»
- 1) так
 - 2) ні
46. Маскуліно-еротична символіка - це присутність ... начала.
- 1) жіночого
 - 2) чоловічого
 - 3) гендерного
47. Повість “Кайдашева сім'я” І. С. Нечуя-Левицького це – ...
- 1) соціально-побутова
 - 2) соціально-психологічна
 - 3) історична
 - 4) фантастична
48. У якому навчальному закладі навчався Григорій Сковорода?
- 1) Києво - Могилянській академії;

- 2) Київському університеті;
 - 3) Харківському колегіумі
49. Роман “Хіба ревуть воли, як ясла повні?” Панаса Мирного за жанром:
- 1) соціально побутовий
 - 2) соціально-психологічний
 - 3) пригодницький
 - 4) фантастичний
50. Перша хвиля модернізму оперує терміном народництво
- 1) так
 - 2) ні
51. Елементи імпресіонізму наявні у творі ...
- 1) «Камінних хрест» Василя Стефаника
 - 2) «Інститутка» Марка Вовчка
 - 3) «Intermezzo» Михайла Коцюбинського
 - 4) «Наталка Полтавка» Івана Котляревського
52. Дисидентський рух в українській поезії започаткували ...
- 1) Д. Павличко
 - 2) Леся Українка
 - 3) С. Пиркало
53. Етичні засади модернізму обстоювали ...
- 1) М. Вороний, «молодомузівці», часопис «Українська хата»
 - 2) Леся Українка, Марко Вовчок, О. Кобилянська
 - 3) Г. Тютюнник, Д. Павличко
54. Період «соцреалізму» пов'язаний в історії України з ...
- 1) радянським періодом
 - 2) пострадянським простором
 - 3) феміністським рухом
55. “Вічний революціонер - Дух, наука, думка, воля не уступить пітьмі поля...” - це рядки вірша:
- 1) “Гімн”
 - 2) “Гримить”
 - 3) “Каменярі”
 - 4) “Тріє сонечко”
56. Спільні та відмінні риси українського модернізму у порівнянні з європейським розглядалися у статтях ...
- 1) М. Рильського, І. Франка
 - 2) Я. Луцького, М. Євшана, М. Сріблянського
 - 3) І. Котляревського, Т. Шевченка
57. Творчість представників «розстріляного відродження» пов'язана з ...
- 1) 30-ми роками ХХ ст.
 - 2) 40-ми роками ХХ ст.
 - 3) 90-ми роками ХХ ст.
58. З яким музичним інструментом не розлучався Григорій Сковорода під час своїх мандрів?
- 1) лірою;

- 2) бандурою;
 - 3) сопілкою.
59. Переосмислення «химерної прози» та надання їй нової якості спостерігається у доробку ...
- 1) О. Ільченка, В. Міняйла, В. Дрозда, Є. Гуцала, В. Шевчука
 - 2) О. Забужко, С. Пиркало
 - 3) Ю. Андруховича, Т. Прохаська
60. МУР є літературною організацією, що існувала в таборах окупаційної зони.
- 1) так
 - 2) ні

Список творів обов'язкових для прочитання

1. «Слово» Івана Золотоустого (ІУ ст.)
2. «Києво-Печерський Патерик» (життя XIII ст.)
3. Апокрифи: «Хождіння Богородиці по муках», «Нікодимова Євангелія»
4. Повісті: «Повість про Акира Премудрого», «Повість про Варлаама», «Александрія».
5. «Слово о Законі і Благодаті»
6. «Поучення дітям Володимира Мономаха» (1106 р.).
7. «Слово о полку Ігоревім»
8. Літописи: «Литовський літопис». «Короткий Київський літопис».
9. Полемічна література: «Ключ царства небесного» Герасима Смотрицького, «Книжка» Василя Острозького, «Казання св. Кирила» Стефана Зизанія, «Апокрисис» Христофора Філалета.
10. Твори Івана Вишенського.
11. Казання: Лазар Баранович, Йосиф Галятовський, Антін Радивиловський, Дмитро Туптало.
12. Повісті: «Римські Історії», «Велике Дзеркало», «Про Пекельного Марка».
13. Історичні легенди в козацьких літописах: Гр. Грабянка, Самійло Величко, Інокентій Гизелев.
14. Драматургія: Т. Прокопович «Володимир», «Милость Божія»; інтерлюдії Митрофана Довгалевського «Козак і лях», «Мужик у клітці»; Ю. Кониський «Воскресіння мертвих».
15. Віршування: дидактичні вірші (Павма Беринда, Кирило Транквіліон Ставровецький «Перло многоцінне», О. Падальський «Піснь о світі»), гумористичні вірші, побутові вірші (вірші Климентієві, Іван Некрашевич «Замисл на попа»), панегіричні вірші (О. Бучинський, Митурин «Візерунок цнот»), інтимна лірика (О. Падальський, Захар Дзюбаревич, козак Климовський, Іван Мазепа),
16. Усна поезія (думи: «Про трьох братів Азовських», «Про Ганджу Андибера», «Про бойовище на Жовтих Водах»; невольницькі плачі; казки-новели («Догадлива дівчина», «Два брати»).

17. Філософія Григорія Сковороди. Збірка «Сад божественних пісень», «Басні Харьковсія». Притчі.
18. Іван Котляревський «Енеїда», «Ода до князя Куракіна», п'єси «Наталка-Потавка», «Москаль-Чарівник».
19. Наслідування «Енеїди» (Котляревщина): П. Білецький-Носенко «Горпинида чи вхоплена Прозерпіна», Порфирій Кареницький «Вечорниці».
20. П. Гулак-Артемівський «Оди до Пархома», байки («Пан та собака»).
21. Левко Боровиковський: балада «Маруся».
22. Є. Гребінка повістка «Так собі до земляків».
23. Гр. Квітка-Основ'яненко: повісті «Маруся», «Перекотиполо, оповідання «Салдацький патрет».
24. П. Куліш повість «Орися», історичний роман «Чорна Рада».
25. «Руська Трійця» - Іван Вагилевич, Яків Головацький, Митрофан Шашкевич; альманах «Русалка Дністрова» (1837).
26. Тарас Шевченко «Причина», «Тополя», «Катерина», «Гайдамаки», «Сон», «Єретик», «Іван Гус», «Великий Льох», «Кавказ», «Заповіт», «Неофіти», «Марія».
27. Марко Вовчок «Інститутка», «Сестра», «Чумаки», «Сон», «Чари», «Кармелюк», «Невільничка», «Дяк»
28. Олекса Стороженко «Жонатий чорт», Матусине благословення»
29. Юрій Федькович «Побратим», «Опришок», «Люба згуба», «Сафат Зінич», «Безталанне кохання»
30. Анатоль Свидницький роман «Люборацькі».
31. О. Кониський повісті: «Семен Жук і його родичі» та «Юрій Горовенко».
32. І. Нечуй-Левицький повісті «Микола Джеря», «Бурлачка», «Причепа», «Старосвіцькі батюшки та матушки», «Хмари», «Над Чорним морем».
33. Панас Мирний «Хіба ревуть воли як ясла повні?», «Казка про Правду і Кривду», «Подорож од Полтави до Гадячого», роман «Повія», повість «За водою».
34. І. Франко «Борислав сміється», «На дні», «Захар Беркут», «Сойчине крило». Збірка «Зів'яле листя». Поема «Мойсей».
35. Б. Грінченко повісті: «На розпутті», «Під тихими вербами», «Серед темної ночі».
36. М. Старицький «Не судилось», «Остання ніч», М. Кропивницький «Глитай, або-ж павук»
37. І. Карпенко-Карий «Бурлака», «Наймичка», «Хазяїн», «Сава Чалий».
38. В. Винниченко «Записки Кирпатого Мефістофеля»
39. П. Тичина поема «Сковорода»
40. М. Рильський поема «Чумаки»
41. М. Хвильовий «Я – романтика»
42. В. Підмогильний «Місто»
43. В. Мисик збірка «Чотири вітри»
44. Л. Первомайський, А. Малишко, Д. Павличко,

- 45.Л. Костенко роман «Записки самашедшого»
- 46.В. Симоненко «Чорна підкова», «Огида»
- 47.М. Вінграновський «Атомні прелюди»
- 48.І. Драч «Балада ДНК», поема «Соловейко-Соловейг»
- 49.Б. Олійник поема «Сім», збірка «Знак»
- 50.В. Базилевський «Вертеп»
- 51.В. Стус «Сонети до Орфея»
- 52.І. Калинець «Відчинення вертепу»
- 53.І. Світличний збірка «Серце для куль і для рим»
- 54.В. Барка Жовтий князь», «Правда Кобзаря», «Вершник неба»
- 55.поезія діаспори («нью-йорська група» та ін.): Є. Маланюк, Б. Кравців, Т. Осьмачка, М. Орест, В. Барка, Л. Палій.
- 56.О. Довженко «Україна у вогні»
- 57.О. Гончар «Собор»
- 58.М. Стельмах «Чотири броди»
- 59.І. Вільде «Сестри Річинські»
- 60.Г. Тютюнник «Вир»
- 61.А. Дімаров «В тіні Сталіна»
- 62.П. Загребельний «Роксолана», «Я, Богдан»
- 63.Ю. Мушкетик «Яса»
- 64.І. Чендей «Казка білого інею»
- 65.В. Земляк «Зелені млини», «Лебедина згряя»
- 66.Б. Харчук «Волинь», «Майдан», «Кревняки»
- 67.Р. Іванчук «Мальви»
- 68.Р. Федорів «Жбан вина»
- 69.Є. Гуцало «Мертва зона», «Родинне вогнище»
- 70.В. Дрозд «Ірій», «Самотній вовк»
- 71.Г. Тютюнник «Климко»
- 72.В. Шевчук «Сповідь»
- 73.В. Близнець «Вибух»
- 74.Ю. Щербак «Чорнобиль»
- 75.В. Яворівський «Вічні Кортеліси»
- 76.Д. Білоус «Мерці»
- 77.С. Воскрекасенко «На цьому і на тому світі»
- 78.А. Косматенко «Повість про Горобця»
- 79.М. Годованець «Байки»
- 80.О. Ковінька «Гуморески»
- 81.М. Зарудний «Уран»

Словник термінів

Байка – невеликий, частіше віршований алегоричний твір повчально-гумористичного або сатиричного характеру.

Балада – невеликий фабульний твір, в основі якого лежить певна незвичайна пригода.

Водевіль – жанр легкої комедійної п'єси, в якій драматична дія поєднується з музикою, піснею-куплетом, танцями.

Гімн – урочистий музичний твір програмного звучання. За змістом це оповідь про важливі епізоди життя певної особи чи народу, уславлення подвигів, діяння та звеличування.

Гумореска – вірш-висміювання чогось або когось, переважно суспільні недоліки та риси характеру. Часто має алегоричні образи.

Дифірамб – урочиста хорова пісня, присвячена богові Діонісу, пізніше – іншим богам та героям. Надмірне вихваляння когось або чогось.

Драма – літературний рід, що зображує дійсність безпосередньо через висловлювання та дію самих персонажів. Генетично драма пов'язана із народними обрядовими діями.

Думка – короткий ліричний вірш елегійного змісту (поширений у літературах слов'янських народів).

Елегія – вірш, у якому виразно спостерігаються настрої журби, смутку, меланхолії.

Епіталама – весільна пісня на честь молодого подружжя, що була поширена в античності.

Епітафія – вірш, призначений для напису на пам'ятникові померлій особі.

Епопея – значний за обсягом монументальний твір епічного змісту, в якому широко і всебічно відтворено епохальний перелом у житті цілого народу (часом багатьох народів), відображені події, що мають вирішальне значення для багатьох поколінь.

Есе – жанр, який лежить на стику художньої та публіцистичної творчості, в якому викладено вільне тлумачення життєвих понять.

Інтермедія – жанр невеликої комічної п'єси або сцени, яку виконували між діями основної драми.

Казка – малий епічний жанр, корені якого сягають в усну народну творчість. В основу казки покладено вигадані, фантастичні чи авантюрні події. кінцівка переважно оптимістична: добро перемагає зло.

Канцона – жанр середньовічної поезії, пісня на тему лицарського кохання.

Комедія – драматичний твір, у якому засобами гумору та сатири розвінчуються негативні суспільні й побутові явища, розкривається смішне в навколишній дійсності чи людині.

Лірика – літературний рід, у якому навколишня дійсність зображується шляхом передачі почуттів, настроїв, переживань, емоцій ліричного героя чи автора. Види: громадянська (політична), пейзажна, інтимна (любовна), філософська.

Мадригал – невеличкий (від 2 до 12 рядків) вірш на любовну тему.

Медитація – вірш філософського змісту, в якому автор передає свої глибокі роздуми про деякі важливі проблеми, інколи глобального значення.

Мелодрама – жанр п'єси з гострою інтригою, перебільшеною емоційністю, різким протиставленням добра і зла, морально-дидактичною тенденцією.

Мемуари – це спогади із суб'єктивним осмисленням певних історичних подій чи життєвого шляху конкретно-історичної постаті, здійснене письменником у художній формі із залученням ним справжніх документів свого часу, глибоким співвіднесенням власного духовного досвіду з внутрішнім світом героїв, соціальною та психологічною природою їхніх учинків.

Нарис – малий художньо-публіцистичний жанр, у якому автор зображує дійсні події та факти.

Новела – малий епічний жанр художньої літератури, якому притаманна внутрішня інтрига та гостра несподівана розв'язка; іноді новелу ототожнюють з оповіданням.

Ода – пісня на будь-яку тему, що виконувалася в давній Греції хором під музичний супровід, пізніше – хвалебний вірш присвячений певній історичній особі або події.

Оповідання – невеликий за розміром епічний жанр художньої літератури, який зображує певний випадок життя або яка-небудь акцентована особливість людського характеру.

Панегірик – урочиста похвальна промова, яка виголошувалася на народних зборах. Він присвячувався певним видатним особам, суспільним діячам, полководцям або славословив певні знаменні історичні події.

Пісня – вірш ліричного або ліро-епічного характеру, мелодичний за своїм інтонаційним малюнком і призначений для співу.

Повість – епічний твір середньої жанрової форми. Займає проміжне становище між романом і оповіданням; жанрові межі нечіткі і розмиті.

Поема – великий віршований твір, у якому порушуються важливі проблеми минулого, сучасного чи майбутнього.

Послання – епістолярно-публіцистичний вірш, написаний у формі звернення до певної реальної особи (іноді до багатьох осіб). Зміст – від дружнього обміну думками до політичних декларацій, філософських узагальнень, естетичних програм.

Псалми – жанр духовної лірики.

Римування: суміжне (аабб), перехресне (абаб), четвертне (аааа), потрійне (ааа), кільцеве (бааб)

Роман – великий епічний жанр, в основі якого лежить зображення приватного життя людини в нерозривному зв'язку із суспільним розвитком. Види (за змістом: історичний, мемуарний, біографічний, соціально-психологічний, сатиричний, фантастичний, воєнно-патріотичний; за формою: в новелах, химерний, хроніка, в оповіданнях, в нарисах).

Романс – сольна лірична пісня, здебільшого про кохання.

Сонет – канонічний жанр ліричного вірша, який складається з двох катренів і двох терценів, написаний переважно п'ятистопним ямбом з таким римуванням: абба – абба – ввг – дгд.

Співомовка – невеликий вірш сатиричного або гумористичного змісту, в основі якого лежить народний анекдот, приказка.

Трагедія – драматичний твір, що ґрунтується на гострому, непримиренному конфлікті особистості, яка прагне максимально втілити свої творчі потенції, і об'єктивною неможливістю їх реалізації.

Фарс – малий комічний жанр західноєвропейського середньовічного характеру.

Щоденник – це щоденні або ж такі, що не мають певної періодичності, записи автором певних подій, учасником і свідком яких він був. Жанрово в них відсутній єдиний сюжет, немає єдиного спільного ідейного задуму, роздуми день за днем нанизуються на єдиний стрижень, у результаті чого щоденник набуває певної, досить умовної закінченості.

Опорні конспекти лекцій

Лекційний блок: Давня українська література

Давня українська література мала релігійний характер, що пов'язувалося з прийняттям християнства та переписуванням церковних книг: «Слово» Івана Золотоустого (ІУ ст.), «Києво-Печерський Патерик» (життя XIII ст.), апокрифи: «Хождіння Богородиці по муках», «Нікодимова Євангелія», повісті: «Повість про Акіра Премудрого», «Повість про Варлаама», «Александрія». Інший напрямок літератури – державні папери та швіцькі хронічки: «Слово о Законі і Благодаті», «Поучення дітям Володимира Мономаха» (1106 р.), «Слово о полку Ігоревім», літописи: «Литовський літопис». «Короткий Київський літопис». Полемічна література: «Ключ царства небесного» Герасима Смотрицького, «Книжка» Василя Острозького, «Казання св. Кирила» Стефана Зизанія, «Апокрисис» Христофора Філалета. Твори Івана Вишенського (послання). Казання: Лазар Баранович, Йаанікій Галятовський, Антін Радивилівський, Дмитро Туптало. Повісті: «Римські Історії», «Велике Дзеркало», «Про Пекельного Марка». Історичні легенди в козацьких літописах: Гр. Грабянка, Самійло Величко, Інокентій Гизелев. Драматургія: Т.Прокопович «Володимир», «Милость Божія»; інтерлюдії Митрофана Довгалецького «Козак і лях», «Мужик у клітці»; Ю.Кониський «Воскресіння мертвих». Віршування: дидактичні вірші (Павма Беринда, Кирило Транквіліон Савровецький «Перло многоцінне», О.Падальський «Піснь о світі»), гумористичні вірші, побутові вірші (вірші Климентієві, Іван Некрашевич «Замисл на попа»), панегіричні вірші (О.Бучинський, Митурин «Візерунок цнот»), інтимна лірика (О.Падальський, Захар Дзюбаревич, козак Климовський, Іван Мазепа). Усна поезія (думи: «Про трьох братів Азовських», «Про Ганджу Андибера», «Про бойовище на Жовтих Водах»; невольницькі плачі; казки-новели («Догадлива дівчина», «Два брати»). Філософія Григорія Сковороди. Збірка «Сад божественних пісень», «Басні Харьковсія». Притчі.

Лекційний блок: Українська література доби І. Котляревського та Т. Шевченка

В цьому лекційному блоці розглядаються як біографії українських письменників, так і їх твори, що яскраво відображають стиль автора та його ідейну громадянську спрямованість. Іван Котляревський «Енеїда», «Ода до князя Куракіна», п'єси «Наталка-Потавка», «Москаль-Чарівник». Наслідування «Енеїди» (Котляревщина): П.Білецький-Носенко «Горпинида чи вхоплена Прозерпіна», Порфирій Кареницький «Вечорниці». П.Гулак-Артемівський «Оди до Пархома», байки («Пан та собака»). Левко Боровиковський: балада «Маруся». Є.Гребінка повістка «Так собі до земляків». Гр.Квітка-Основ'яненко: повісті «Маруся», «Перекотиполе, оповідання «Салдацький патрет». П.Куліш повість «Ориця», історичний роман «Чорна Рада». «Руська Трійця» - Іван Вагилевич, Яків Головацький, Митрофан Шашкевич; альманах «Русалка Дністрова» (1837). Тарас Шевченко «Причина», «Тополя», «Катерина», «Гайдамаки», «Сон», «Єретик», «Іван Гус», «Великий Лях», «Кавказ», «Заповіт», «Неофіти», «Марія». Поезія: Леонід Глібов, Степан Руданський. Проза: Марко Вовчок («Інститутка», «Сестра», «Чумак», «Сон», «Чари», «Кармелюк», «Невільничка», «Дяк»), етнографічні оповідання Олекси Стороженка («Жонатий чорт», Матусине благословення»), Юрій Федькович (оповідання «Побратим», «Оприщок», «Люба згуба», «Сафат Зінич», «Безталанне кохання»). Анатоль Свидницький соціально-побутовий роман «Люборацькі». О.Кониський повісті: «Семен Жук і його родичі» та «Юрій Горовенко». І.Нечуй-Левицький повісті «Микола Джеря», «Бурлачка», «Причеп», «Старосвіцькі батюшки та матушки», «Хмари», «Над Чорним морем». Панас Мирний «Хіба ревуть воли як ясла повні?», «Казка про Правду і Кривду», «Подорож од Полтави до Гадячого», роман «Повія», повість «За водою». І.Франко «Борислав сміється», «На дні», «Захар Беркут», «Сойчине крило». Збірка «Зів'яле листя». Поема «Мойсей». Б.Грінченко повісті: «На розпутті», «Під тихими вербами», «Серед темної ночі». Олена Пчілка, Катерина Грушевська (література для дітей). С.Руданський, Яків Щоголів. Драматургія. М.Старицький «Не судилось», «Остання ніч», М.Кропивницький «Глитай, або-ж павук», І.Карпенко-Карий «Бурлака», «Наймичка», «Хазяїн», «Сава Чалий».

Лекційний блок: Модернізм в українській літературі

(За матеріалами праці Соломії Павличко «Дискурс модернізму в українській літературі») умовно виділимо чотири хвилі модернізму

I КРИЗА НАРОДНИЦТВА НА ЗЛАМІ ВІКІВ І ПОЯВА МОДЕРНІСТСЬКОГО ДИСКУРСУ

II МОДЕРНІЗМ ЯК ЕСТЕТИЗМ

III «ЗАХОВАНИЙ» МОДЕРНІЗМ 20-х: МІЖ АВАНГАРДОМ І НЕОКЛАСИЦИЗМОМ

IV ШЕ ОДИН СЮЖЕТ. ПСИХОПАТИЧНИЙ / ПСИХОАНАЛІТИЧНИЙ ДИСКУРС ЯК КОМПОНЕНТ УКРАЇНСЬКОЇ МОДЕРНОСТІ

V МОДЕРНІЗМ У КОНТЕКСТІ МИСТЕЦЬКОГО УКРАЇНСЬКОГО РУХУ

VI МОДЕРНІСТИЧНИЙ РУХ НА ЗАХОДІ В 60—70-ті РОКИ (НЬЮ-ЙОРКСЬКА ГРУПА)

Проблема орієнтації на європейські культурні зразки була частиною літературної дискусії між модерністами і народниками. Тепер питання європейського вибору стоїть уже не лише перед літературою. Вперше в сучасній історії воно постало перед політикою, економікою, перед нацією і країною в цілому. Однак глобальний політично-економічний європейський вибір не відбудеться без відповідних змін культури, без вибудовування нової культурної ідентичності, без європейської орієнтації літератури, яка в процесі модернізації не тільки не втратить своєї оригінальності й самобутності, а позбудеться віковичної ізольованості й викликаних нею страхів та комплексів.

У процесі модернізації змінюються і структури, і дискурси. Культурні зміни, як відомо, не менш болючі за економічні чи політичні. Адже саме культурні зміни мають внутрішні психологічні виміри і торкаються зміни ідентичності, відмови від звичної, давно випрацьованої риторики, від зрозумілих кліше, від старих культурних героїв і міфів.

У літературі модернізація має свої аспекти. Вона передбачає чесні відповіді на численні запитання: Якою мовою ми говоримо про літературу, традицію, загалом про себе? Чи може існувати навіть саме поняття забороненої або незручної теми? З кого складається канон наших класиків? Які сили нуртують на літературному маргінесі? Чи існує єдино правильний шлях, метод, методологія літературного аналізу? Якою була справжня картина художнього, інтелектуального й політичного розвитку української літератури у ХХ-му та попередніх століттях?

Фальшиві відповіді на ці запитання, відсутність самокритичності й самоіронії, плекання власного культурного нарцисизму і відтак різноманітних комплексів можуть призвести до того, що нові покоління письменників, критиків, нарешті, вчителів і школярів повторюватимуть старі й чужі слова, навіть не підозрюючи, що вони старі й чужі, а всі ми довіку будемо блукати гоголівським «зачарованим місцем».

Нарешті, найголовніша частина модернізації — толерантність, яка в нашому суспільстві дається дуже важко. Що це означає в перекладі на мову літератури? Не засудити, а зрозуміти. Не скинути класика з іконостаса, а збагнути внутрішні мотиви літературного розвитку. Не почепити на книжки ярлики і розставити їх по музейних полицях, а оживити їхні дискурси, повернути їх у вир сучасного життя.

Якщо оглянути українську літературу ХХ століття, то може здатися, що маємо справу з літературою без модернізму. Або з немодерною літературою

немодерної нації. В ній немає постатей, співмірних за масштабом із Джеймсом Джойсом чи Альбером Камю, або руху, аналогічного «Молодій Польщі» не за назвою, а за внеском у національну літературу.

Водночас у численних працях, переважно статтях, словом «модерніст» (тим самим терміном, яким означають і Джойса, і Камю, і «Молоду Польщу») називаються десятки українських авторів, ще більшої кількості приписуються «елементи модернізму». Як правило, ці означення не розшифровуються. Складається враження, ніби в уяві критиків існує певна концепція чи теорія модернізму, котра настільки очевидна, що навіть говорити про неї не варто. Немає сумніву, що між модернізмом Джойса й модернізмом «Молодої Польщі» небагато спільного. Ще менше спільного між ними й українським модернізмом, якщо припустити, що він справді існував.

На захист того факту, що він існував, можна навести численні висловлювання Ольги Кобилянської, яка називає себе прихильницею модернізму. І за, і проти модернізму, чи «модерни», регулярно виступає Леся Українка. Вороний признається Єфремову, що прагне створити «щось *modern*», про модернізм «Молодої Музи» пише Петро Карманський у своїх споминах про українську богему, Павло Богацький у спогадах про «Українську хату» називає «так званими модерністами» хатян¹. У 20-ті роки модернізм активно розвінчують комуністичні критики й науковці.

Модерністом називає себе Ігор Костецький. Модернізму в часи Мистецького Українського Руху прагне Юрій Косач, про нього зі скепсисом теоретизує Віктор Петров, проти нього з пафосом бореться колишній «молодомузівець» Остап Грицай.

Пізніше модерністом «шістдесятників» називають Ігоря Калинця. Поети Нью-йоркської групи декларують себе першими справжніми модерністами, очевидно, за порівнянням з попередніми, несправжніми. Нарешті, новітнє покоління письменників, яке дебютувало в часи останнього національного «відродження», сміливо (або бездумно) називає себе постмодерним.

Короткий зміст лекційного матеріалу за розділами

Розділ I КРИЗА НАРОДНИЦТВА НА ЗЛАМІ ВІКІВ І ПОЯВА МОДЕРНІСТСЬКОГО ДИСКУРСУ: українське народництво в 1898 р.; «Малорусские писатели на Буковине»; «Нові ідеї», або координати нового дискурсу; парадокс «одинокого мужчини» (про Лесю Українку); рецепція Ольги Кобилянської й конфлікт культури зблизька; модернізм як фемінізм; конфлікт між статями як один з аспектів *fin de siècle*; сексуальність; дискурс особистих стосунків. Біографічний відступ

Розділ II. ДРУГА ХВИЛЯ. МОДЕРНІЗМ ЯК ЕСТЕТИЗМ: альманахи 900-х років: формування нового естетичного простору; модернізм як риторика естетизму: поезія початку ХХ століття; «Поезія в прозі», або проза як поезія; модернізм як ніцшеанство: дискурс Миколи Євшана та «Української хати»; «Українська хата» як етап у модернізації культури; Євшан як ніцшеанець; Євшан між сучасністю й модерністю; концепція покоління і боротьби між ними; Євшанова концепція творчості; про

громадянство, філістерів, натовп; питання канону класиків; психологізм; фемінізм, жіноче питання; Україна і Європа; «Хатяни» як пост-«модерністи»

Розділ III. «ЗАХОВАНИЙ» МОДЕРНІЗМ 20-х: МІЖ АВАНГАРДОМ І НЕОКЛАСИЦИЗМОМ: літературна ситуація і формування нового дискурсу; проблема читання; відлуння «модернізму»; «Мистецтво», або авангард як антимодернізм; неокласицизм — філософія консервативної модернізації; Хвильовий: між Європою і європейським модернізмом; європеїзм і антиєвропеїзм; «Місто»; інтелектуальна проза Петрова й Підмогильного; екзистенціальний дискурс; дискурс ірраціоналізму; автори як маски, тексти як шифри; сексуальність

Розділ IV. ЩЕ ОДИН СЮЖЕТ. ПСИХОПАТИЧНИЙ / ПСИХОАНАЛІТИЧНИЙ ДИСКУРС ЯК КОМПОНЕНТ УКРАЇНСЬКОЇ МОДЕРНОСТІ: невроз як феномен культури *fin de siècle*; фрейдизм як критичний дискурс: Степан Балей; між фрейдизмом і комунізмом: психоаналітичний дискурс у 20-ті роки; фрейдистський аналіз української класики: Шевченко, Костомаров, Куліш, Нечуй-Левицький; фрейдизм у вигляді уламків; психопатичний дискурс: Микола Хвильовий

Розділ V. МОДЕРНІЗМ У КОНТЕКСТІ МИСТЕЦЬКОГО УКРАЇНСЬКОГО РУХУ: МУР як епоха і як дискурс; час та його завдання; «Велика література»; національно-органічний стиль; криза з погляду Юрія Косача; «Непоборот назад»; романтизм «ХОРСа»; романтизм «Звена»; між модернізацією і модернізмом; «Наша сучасність — наше мистецтво»; трагедія еміграції; філософ кризи й несталості: Петров-Домонтович-Бер; «Людина розуму»; епоха як проблема історіософії; криза; релятивізм; культура й етнос. Чи потрібна літературі держава? Екзистенціалізм; модернізм за Петровим; антинародництво, або стан сучасного літературознавства; нігілістичний модернізм Костецького; рання проза. Від «романтизму» до поетики деструкції; театр масок; перекладацтво як модерністична практика; модерністська реінтерпретація традиції; Зіновій Бережан — дискурс невдачі; Василь Барка — дискурс псевдомодернізму.

Розділ VI. МОДЕРНІСТИЧНИЙ РУХ НА ЗАХОДІ В 60-70-ті РОКИ (НЬЮ-ЙОРКСЬКА ГРУПА): нові завдання нового модернізму; дискусія навколо модернізму; рецепції та інтерпретації; координати канону; мова; перекладацтво; Нью-йоркська група і шістдесятники.

Лекційний блок: Українське слово ХХ ст.

У цьому лекційному блоці розглянуто твори та біографії літераторів, діячів політичних та громадських організацій, чії погляди вплинули на повноцінний розвиток літератури та представили заповненими штучно роблені лакуни в українському письменстві. Тяглість української гуманітарної та художньо-поетичної думки представлена іменами та творами: В. Винниченко «Записки Кирпатого Мефістофеля», П. Тичина поема «Сковорода», М. Рильський поема «Чумаки», М. Хвильовий «Я — романтика», В. Підмогильний «Місто», В. Мисик збірка «Чотири вітри»,

Л. Первомайський, А.Малишко, Д.Павличко, Л. Костенко роман «Записки самашедшого», В. Симоненко «Чорна підкова», «Огида», М. Вінграновський «Атомні прелюди», І. Драч «Балада ДНК», поема «Соловейко-Соловейг», Б. Олійник поема «Сім», збірка «Знак», В. Базилевський «Вертеп», В. Стус «Сонети до Орфея», І. Калинець «Відчинення вертепу», І. Світличний збірка «Серце для куль і для рим», В. Барка Жовтий князь», «Правда Кобзаря», «Вершник неба»; поезія діаспори («нью-йорська група» та ін.): Є. Маланюк, Б. Кравців, Т. Осьмачка, М. Орест, В. Барка, Л. Палій; О. Довженко «Україна у вогні», О. Гончар «Собор», М. Стельмах «Чотири броди», І. Вільде «Сестри Річинські», Г. Тютюнник «Вир», А. Дімаров «В тіні Сталіна», П. Загребельний «Роксолана», «Я, Богдан», Ю. Мушкетик «Яса», І. Чендей «Казка білого інею», В. Земляк «Зелені млини», «Лебедина зграя», Б. Харчук «Волинь», «Майдан», «Кревняки», Р. Іваничук «Мальви», Р. Федорів «Жбан вина», Є. Гуцало «Мертва зона», «Родинне вогнище», В. Дрозд «Ірій», «Самотній вовк», Г. Тютюнник «Климко», В. Шевчук «Сповідь», В. Близнець «Вибух», Ю. Щербак «Чорнобиль», В. Яворівський «Вічні Кортеліси», Д. Білоус «Мерці», С. Воскресенко «На цьому і на тому світі», А. Косматенко «Повість про Горобця», М. Годованець «Байки», О. Ковінька «Гуморески», М. Зарудний «Уран».

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Критерії оцінювання знань та умінь студентів.....	3
Структурно-модульна схема дисципліни.....	5
Структурно-логічна схема дисципліни.....	6
Програма навчальної дисципліни.....	7
Тематика лекційних занять.....	7
Тематика та зміст практичних занять.....	8
Література.....	11
Базова.....	11
Додаткова	12
Контрольні завдання до практичних занять.....	12
Тематика рефератів з дисципліни для перевірки рівня індивідуальної роботи студентів.....	14
Оформлення реферату.....	14
Завдання для модульного контролю різного ступеня складності.....	15
Питання для підсумкового контролю.....	17
Тест	18
Список творів обов'язкових для прочитання.....	24
Словник термінів.....	27
Опорні конспекти лекцій.....	30